

Dosarul nr. 3r-241/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Sîrbu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc

DECIZIE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Anatoli Dovgani,

în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Anatoli Dovgani împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării drepturilor, obligarea soluționării cererii și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 05 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea lui Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termenul de apelului și în temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Anatoli Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ,

constată:

La 24 mai 2018, Anatoli Dovgani a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat recunoașterea încălcării drepturilor sale prin refuzul de a examina cererea; anularea integrală a actului administrativ (nesoluționarea în termenul legal a cererii) obligarea Ministerului Justiției al Republicii Moldova să înlăture încălcările comise, și anume să prezinte date despre cererea depusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Prin încheierea din 30 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, nu s-a dat curs acțiunii depuse de către Anatoli Dovgani și i s-a acordat un termen de 10 zile din momentul primirii încheierii pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de chemare în judecată, și anume pentru prezentarea actului de identitate, precum și traducerea cererilor din 03 iulie 2017 și 07 martie 2018 și a cererii prealabile din 03 mai 2018, în modul prevăzut de lege (f.d. 12).

La 23 iunie 2018, Anatoli Dovgani a depus cerere cu privire la lichidarea neajunsurilor constatate prin încheierea din 30 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central (f.d. 15-20).

La 20 decembrie 2018, Anatoli Dovgani a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat recunoașterea încălcării drepturilor sale

prin refuzul de a examina cererea; anularea integrală a actului administrativ (nesoluționarea în termenul legal a cererii); obligarea Ministerului Justiției al Republicii Moldova să înlăture încălcările comise, și anume să prezinte date despre cererea depusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului; încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 2 500 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral (f.d. 73-74).

Prin încheierea din 03 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, s-a declinat competența de la examinarea cauzei în favoarea în judecătorilor specializați în materie de contencios administrativ (f.d. 57).

Prin hotărârea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Anatoli Dovgani (f.d. 95).

La 19 octombrie 2020, Anatoli Dovgani a depus apel împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel și casarea integrală a hotărârii atacate, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În argumentarea cererii de repunere în termen a apelului Anatoli Dovgani invocat că dispozitivul hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, i-a fost notificat la 07 octombrie 2020 (f.d. 98-100).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de către Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termenul de apel și s-a declarat inadmisibil apelul depus împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 117-120).

Prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a anulat încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată (f.d. 145-151).

Prin încheierea din 05 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termenul de apelului și în temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Anatoli Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 161-165).

La 27 mai 2021, Anatoli Dovgani a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 05 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 169-172).

În motivarea recursului a indicat că nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 11 septembrie 2020, din motiv că era perioada stării de urgență, iar copia acestuia i-a fost notificat de către instanța de judecată după 25 de zile de la pronunțare, adică la 07 octombrie 2020. Respectiv, pentru contestarea hotărârii și depunerea apelului a avut la dispoziție doar 3 zile, dintre care 2 au fost zile libere.

Recurentul a considerat că termenul de depunere a apelului urmează a fi calculat din momentul notificării soluției instanței de judecată, în caz contrar fiindu-i încălcate drepturile pe motive discriminatorii.

Astfel, în opinia lui Anatoli Dovgani, a omis termenul limită pentru depunerea apelului din motive întemeiate ce nu depindeau de voința sa, deoarece din cauza regimului special de activitate al instanței de judecată, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa sa, iar instanța i-a expediat pentru notificare copia dispozitivului abia la 05 octombrie 2020.

Recurentul Anatoli Dovgani a solicitat prin cererea de recurs anularea încheierii din 05 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și adoptarea unei încheieri noi, prin care să fie repus în termenul de apel și restituită cauza la Curtea de Apel Chișinău spre examinarea cauzei în ordine de apel.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că recurentul Anatoli Dovgani s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la art. 242 din Codul administrativ, deoarece conform avizului de recepție a corespondenței DS8001660812AS încheierea motivată a Curții de Apel Chișinău i-a fost notificată la 18 mai 2021 (f.d. 168), iar recursul motivat a fost depus la 27 mai 2021 (f.d. 169).

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, la 11 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a pronunțat public, în lipsa reclamantului Anatoli Dovgani, hotărârea prin care a respins acțiunea acestuia (f.d. 95).

Conform scrisorii de expediere a actului judecătorec cu nr. de ieșire 13560-13561, la 14 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expedit participanților la proces, inclusiv și lui Anatoli Dovgani pentru notificare copia dispozitivului hotărârii din 11 septembrie 2020 (f.d. 96).

În privința acestui înscris, Colegiul observă că, deși, în cuprins este notat că „Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, expediază spre cunoștință copia încheierii din 27 mai 2019”, *de facto* prin scrisoarea dată a fost expedit pentru notificare copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 11 septembrie 2020.

În opinia instanței de recurs, faptul că în textul scrisorii de expediere a actului judecătorec cu nr. de ieșire 13560-13561 a fost indicat că se expediază spre cunoștință „copia încheierii din 27 mai 2019” constituie o eroare tehnică. Or,

încheierea din 27 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a fost primită spre examinare cererea de chemare în judecată și s-a stabilit data pentru ședința de pregătire a dezbaterilor judiciare a fost anterior notificată participanților la proces prin scrisorile cu nr. de ieșire 9083 și 9083, precum și prin avizele de recepție a corespondenței DS2035478547AS și DS2035478546AS (f.d. 62-64).

Deopotrivă, Colegiul constată din avizul de recepție a corespondenței DS8000060567AS că a recepționat la 07 octombrie 2020 copia dispozitivului hotărârii primei instanțe (f.d. 97).

La 19 octombrie 2020, Anatoli Dovgani a depus apel împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel și casarea integrală a hotărârii atacate, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 05 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termenul de apelului și în temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Anatoli Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 161-165).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 05 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Potrivit articolului 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Prin prisma art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Articolul 65 din Codul administrativ prevede la alin. (1) că dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Instanța de recurs învederează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel în contenciosul administrativ este prevăzut de o normă imperativă – art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, prin prisma căreia începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii

judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, care nu au participat la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

La capitolul dat Colegiul consideră relevant că Anatoli Dovgani trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale pentru a lua cunoștință despre rezultatele ședințelor de judecată și drept consecință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului litigiului.

Mai mult ca atât, Colegiul observă faptul că, la 14 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expediat lui Anatoli Dovgani pentru notificare copia dispozitivului hotărârii din 11 septembrie 2020 la adresa de corespondență indicată în cererea de chemare în judecată (f.d. 96), care a fost recepționată de către acesta la 07 octombrie 2020 (f.d. 97).

Astfel, instanța de recurs observă că lui Anatoli Dovgani i-a fost notifică copia dispozitivului hotărârii primei instanțe în interiorul termenului legal, astfel încât acesta putea face real uz de dreptul său procedural de a depune apel nemotivat împotriva acestei hotărâri, cu ulterioara depunere a motivării apelului.

Aderent, instanța de recurs învederează că hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, Colegiul nu poate accepta poziția recurentului precum că a fost în imposibilitate de a ataca în termen cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece nu cunoștea despre existența acestei hotărâri și nu cunoștea soluția instanței de judecată. Or, prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ coroborat cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Anatoli Dovgani avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente, care este soarta prezentului litigiu, la ce etapa se află examinarea lui, dacă a fost sau nu pronunțată hotărârea și care este soluția pronunțată prin această hotărâre.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejarea a dreptului lui Anatoli Dovgani de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232 alin. (1) coroborat cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului. Or, neparticiparea lui Anatoli Dovgani la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești nu constituie motiv viabil de omitere a termenului procedural de declarare a apelului.

Ba mai mult ca atât, Colegiul opinează că perioada de timp de 30 de zile de la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani, constituie un termen rezonabil și suficient pentru ca Anatoli Dovgani să se fi interesat de soarta prezentului dosar și pentru a depune apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe. Or, legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Relaționând circumstanțele constatate textelor legale precitate, Colegiul conchide că instanța de apel just a ajuns la concluzia netemeinicii cererii lui Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termenul de apel împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani. Or, apelantul Anatoli Dovgani nu a indicat în cererea de repunere în termenul de apel niciun motiv, care ar fi justificat omiterea acestuia din motive ce nu ar depinde de voința sa, limitându-se doar la expunerea unor argumente generice, care de fapt nu sunt în stare să

influențeze situația reală din speță și normele legale imperative.

Toate aceste fapte circumscrise denotă caracterul declarativ al argumentelor lui Anatoli Dovgani referitor la necesitatea repunerii în termenul de apel depus împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și lipsa diligenței acestuia.

În lumina acestor circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Anatoli Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia.

Conform articolelor 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Anatoli Dovgani.

Se menține încheierea din 05 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Anatoli Dovgani împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării drepturilor, obligarea soluționării cererii și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu